

Notat:

til Folketingets sundheds- og forebyggelsesudvalg,  
og Folketingets Retsudvalg.

Jeg er blevet opmærksom på, at Mosaisk Trossamfund efter sommerens offentlige debat om rituel omskæring af drengebørn har udarbejdet et såkaldt 'White Paper' om disse kontroversielle indgreb, dateret 9. august 2012, og indsendt det til Folketinget. Den del af dokumentet der vedrører de lovgivningsmæssige rammer for rituel omskæring er i sin fremstilling på flere punkter ukomplet og vildledende, og jeg fremsender hermed følgende notat i håbet om at det vil kunne indgå ved udvalgenes evt. behandling af spørgsmålet. (Jeg vil senere fremsende et lignende notat til Sundhedsudvalget vedr. den del af Mosaisk Trossamfund's White Paper som vedrører medicinske skadevirkninger af rituel omskæring, idet også dette afsnit af Mosaisk Trossamfund er udformet så det fremstår som et ukomplet, ensidigt, og vildledende partsindlæg.)

med venlig hilsen

Torsten Brinch, cand. pharm.

Lundtoftevej 26

6683, Føvling

tlf. 22327853

[tb@gyldengrisgaard.dk](mailto:tb@gyldengrisgaard.dk)

## Notat vedr. Rituel omskæring af drengebørn.

### Intet klart lovgrundlag for rituel omskæring.

Rituel omskærings karakter af at være

- et ikke medicinsk indiceret operativt indgreb,
  - involverende fjernelse af ikke gendanneligt væv, og
  - udført på en person der ikke selv kan give myndigt informeret samtykke
- medfører, at der ikke fremgår nogen klar autorisation i sundhedslovgivningen for disse indgreb.

I det omfang rituelle omskæringer falder udenfor sundhedslovgivningen vil de kunne komme i konflikt med straffelovens bestemmelser om legemsangreb.

Der er i visse kredse en udbredt opfattelse af at rituel omskæring på baggrund af forældrenes samtykke kan udføres straffrit i forhold til straffeloven, men denne opfattelse er muligt for vidtgående. Spørgsmålet har aldrig været prøvet ved domstolene.

Der er i sensommeren 2012 af flere enkeltpersoner indgivet politianmeldelser til Københavns politi mod personer som udfører rituelle omskæringer. I skrivende stund vides det ikke, hvorvidt politiet vil starte efterforskning af disse sager, og dermed heller ikke om disse anmeldelser evt. vil kunne føre til afklaring ved domstolene af lovgrundlaget for rituel omskæring i Danmark. Anmeldelserne er sket med henvisning til bestemmelser i autorisationsloven, sundhedsloven og straffeloven.

## Rituel omskæring vs. lovgivningen omkring medicinsk begrundede forhuds-operationer.

Ved visse medicinske lidelser kan operative indgreb i drenges forhud være medicinsk begrundede; det afgøres i den forbindelse lægefagligt hvilken karakter et sådant indgreb skal have for bedst at behandle lidelsen for den enkelte patient. Spektret af medicinsk udførte forhudsoperationer går fra kirurgiske snit uden vævsfjernelse, over delvis fjernelse af forhuden, til i ekstremitet en fuldstændig fjernelse af forhuden. I det omfang der er tale om indgreb til sygdomsbehandling på børn, kan og skal samtykke til behandlingen gives af forældrene. Da der er tale om operative indgreb i autorisationslovens forstand, må de kun udføres af en læge, eller af en medhjælper til en læge under dennes opsyn og ansvar.

Rituel omskæring har på den anden side ikke sygdomsbehandling af barnet til formål. Her bliver formålet selve det at ændre barnets krop permanent ved fjernelse af hele forhuden fra barnets ydre kønsorganer, uden nogen direkte fordel for barnet i medicinsk forstand. Kun i ganske særlige tilfælde anerkender sundhedsloven muligheden af fjernelse af væv fra en person uden at det sker i forbindelse med medicinsk behandling af personen selv. Imidlertid kan der i medfør af sundhedsloven i sådanne situationer aldrig gives samtykke til fjernelse fra en person under 18 år af væv der ikke gendannes såvel mængde- som funktionsmæssigt. **Der er således ingen mulighed for at autorisere rituel omskæring af drengebørn i medfør af sundhedsloven.**

## Rituel omskæring vs. lovgivningen om kosmetiske operationer

Rituel omskæring kan siges at have som objektivt formål at ændre på kroppens udseende, uden at der til grund ligger egentlig behandling eller forebyggelse. Hermed ville indgrebet synes at kunne betragtes på lige fod med andre kosmetiske operationer, som har til overvejende formål at ændre kroppens udseende. Til forskel fra medicinsk begrundede indgreb må kosmetiske operationer kun udføres af en læge. Imidlertid er kosmetiske operationer i Danmark ikke tilladt at udføre på personer under 18 år. **Der er således ingen mulighed for at autorisere rituel omskæring af drengebørn i medfør af den del af sundhedslovgivningen der vedrører kosmetiske indgreb.**

## Rituel omskæring vs straffelovens bestemmelser om legemsangreb.

Straffeloven indeholder bestemmelser som generelt forbyder legemsangreb, med forskellig straf ramme efter legemsangrebets karakter og grovhed. **Rituel omskæring udgør i objektiv forstand legemsangreb som -- i det omfang den ikke er autoriseret af andre lovbestemmelser -- vil skulle falde ind under straffelovens bestemmelser om legemsangreb.** Der eksisterer uformelle retsprincipper om straffrihed for legemsangreb begrundet i den angrebne persons samtykke, som vurderes i det enkelte tilfælde af domstolen. Det kan ikke udelukkes, men må anses som tvivlsomt om forældrenes samtykke vil kunne begrunde straffrihed for tredje persons legemsangreb mod deres barn; straffrihed måtte i så tilfælde i det højeste kunne forventes givet ved de allermildeste former for legemsangreb, og ikke ved legemsangreb af en karakter som rituel omskæring, som efterlader blivende og funktionel skade.

Rituel omskæring, en elefant i sundhedsvæsenet.

Da rituel omskæring i autorisationslovens forstand er et operativt indgreb som kun må udføres under en læges ansvar, men samtidigt iøvrigt falder uden for sundhedslovgivningens rammer for operative indgreb, er rituel omskæring blevet en 'elefant' i sundhedsvæsenet, noget som ikke rigtig hører til.

Det er da også sådan at rituelle omskæringer ikke udføres indenfor det offentlige sundhedsvæsen, men i stedet af privat praktiserende læger, på privatklinikker, eller for det mosaiske trossamfunds vedkommende af en jødisk såkaldt mohel, som i situationen antages at være medhjælper til en læge der kommer tilstede ved gennemførelsen af indgrebet.

På den ene side står det klart at rituel omskæring er ulovlig uden involvering af en tilstedeværende læge til at tage det lægefaglige ansvar for operationen. Men på den anden side: **det er ganske uklart om den medvirkende læge kan siges at overholde god læge-etik, og tvivlsomt om hans medvirken i det hele kan siges at være autoriseret ifølge sundhedslovgivningen, og om han med sin medvirken dermed pådrager sig strafansvar i forhold til denne lovgivning og/eller straffelovens bestemmelser om legemsangreb.** Det er da også sådan at en læge ikke har pligt til og kan afvise at medvirke ved rituelle omskæringer, under henvisning til at det strider mod hans opfattelse af god læge-etik.

Tilsvarende må gælde for en person som formelt fungerer som medhjælper til den lægefagligt ansvarlige ved en rituel omskæring, at uklarheden om hvorvidt lægen faktisk er lovligt autoriseret til at iværksætte indgrebet, også kaster uklarhed over lovligheden af medhjælperens handlinger i forbindelse med indgrebet.

Torsten Brinch,

Stenderup 17.august 2012